

[18. august 2026]

Udtalelse fra Udsatterådet

Udsatterådet er blevet bekendt med to medlemsforslag, som begge sigter mod at genindføre eller udvide det kommunale overnatningsforbud i parker og på andre kommunale arealer. Rådet ønsker med denne udtalelse at bidrage med sin faglige og erfaringsbaserede vurdering, inden sagen behandles.

Udsatterådet deler forslagsstillernes ønske om, at ingen skal sove på gaden i København eller andre steder. Vi kender ingen udsatte, som reelt ønsker at være gadesovere, hvis de kunne vælge noget andet. Men Rådet er ikke enig i, at vejen dertil går gennem et generelt overnatningsforbud – tværtimod.

Da Teknik- og Miljøforvaltningen i 2025 sendte reviderede ordensregler for kommunens grønne områder i høring, afgav Udsatterådet høringssvar, hvori vi støttede lempelsen af det generelle overnatningsforbud i byens parker. Ingen bør kunne straffes for at være hjemløs, og bøder og bortvisning løser ikke den underliggende udsathed – de forværrer blot den enkeltes situation.

I 2023 tilsluttede Borgerrepræsentationen sig – med et bredt flertal på 44 stemmer mod 0 – Homeless Bill of Rights. Formålet var at styrke og fremme indsatsen mod

ufrivillig hjemløshed og sætte København i front blandt de europæiske storbyer på området.

En genindførelse af et generelt overnatningsforbud vil efter Rådets vurdering reelt underminere det tilsagn, Borgerrepræsentationen selv gav i 2023 – og som samtlige partier, herunder forslagsstillerne bag de nuværende medlemsforslag, dengang bakkede op om.

Politiet har allerede vide beføjelser mod utryghedsskabende adfærd

Diskussionen om medlemsforslagene synes at hvile på en antagelse om, at politiet i dag står magtesløst over for lejre og gadesovere. Det er ikke korrekt.

Politiet har en bred og aktivt anvendt hjemmel til at gribe ind:

- **Ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 4** forbyder etablering og ophold i lejre af permanent karakter, der er egnede til at skabe utryghed. Overtrædelse kan straffes med bøde, og i særligt grove tilfælde har domstolene accepteret udvisning og frihedsberøvelse.
- **Ordensbekendtgørelsens § 7, stk. 1** forbyder "uvedkommende" at tage ophold i porte, trappeopgange, kældre og lignende steder med almindelig adgang.

Disse beføjelser gælder allerede i dag, uafhængigt af, om kommunen har et generelt overnatningsforbud eller ej. Politiet kan med andre ord allerede gribe ind over for både lejre og over for gadesovere, der tager ophold i porte og opgange.

Rådet ved fra sine medlemsorganisationer, at politiet anvender begge hjemler flittigt i Københavns Kommune – i et omfang, som Rådet allerede i dag finder problematisk, fordi det ikke hjælper hverken de udsatte eller kommunen.

Konsekvensen: Kriminalisering hjælper ikke - den skjuler problemet

Når et menneske ikke har et sted at sove, bliver det mere udsat, mere sygt og bruger flere rusmidler. Udsatte borgere har brug for det samme som alle andre: stabilitet, en base og omsorg. At kriminalisere muligheden for at overnatte er i praksis et angreb på søvnen - en af de mest grundlæggende ting, et menneske har brug for, når det i forvejen har det svært.

Rådet oplever allerede i dag en konkret og bekymrende konsekvens: udsatte er begyndt at sove alene og gemme sig, fordi de er bange for at blive opfattet som en lejr. Det gør det sværere for både civilsamfundet og Socialforvaltningen at finde dem. Nogle betaler uhyrlige summer for at sove i kældre hos mennesker, der ikke altid vil dem det godt. Bliver de syge, overfaldet eller udnyttet undervejs, kan vi ikke finde dem - og dermed heller ikke hjælpe dem.

Vi har de seneste 15 år i Danmark forsøgt at kriminalisere hjemløses ophold i det offentlige rum. Det virker ikke - hverken i Danmark eller i udlandet. Vi kan stresser de udsatte og rykke dem rundt, og vi kan forværre deres situation, men vi løser ikke problemet. Omkostningerne er voldsomme og ødelæggende for den enkelte, og for byen som helhed koster det store ressourcer, at udsatte marginaliseres yderligere, at politiet bruger tid på indsatser, der alene skaber mere utryghed for i forvejen sårbare mennesker, og at Socialforvaltningen efterfølgende skal bruge flere ressourcer på at genfinde og genetablere kontakten til dem.

En stor del af det offentlige rum i København er allerede med loven lukket for overnatning - gaderne, portene og trapperne. Det er efter Rådets opfattelse helt afgørende, at der stadig findes nogle steder, hvor de mest udsatte borgere lovligt kan opholde sig om natten uden at risikere bøder og bortvisning. Lukkes også de almindelige parker

og grønne områder for denne mulighed, efterlader vi reelt en gruppe af vores mest udsatte medborgere uden noget lovligt sted at være.

Vi hjælper ikke denne gruppe ved at straffe dem for det, de allerede oplever sig tvunget til. Det skaber ikke flere boliger, ikke flere herbergspladser og ikke bedre psykiatrisk hjælp – det skaber alene flere bøder og mistillid til både kommunen og Københavns Politi.

Rådet vil hellere opfordre til en dialog med Københavns Politi om, hvordan politiet i stedet kan understøtte kommunens arbejde med at hjælpe denne særligt sårbare gruppe.

Den konkrete sag: Vi har stadig ikke hjulpet de mennesker, det handler om

Rådet finder det på sin plads at minde om baggrunden for de to forslag. Bag overskrifterne om "romalejr" og "utryghed" er der, ifølge den dækning der har været, tale om få konkrete mennesker med en indkøbsvogn, en presenning og noget tøj.

Det er værd at hæfte sig ved, at disse personer nu har fået massiv offentlig og politisk opmærksomhed i flere uger – og at vi, så vidt Rådet er orienteret, stadig ikke har formået at tilbyde dem reel hjælp. Da Socialforvaltningens ansatte tog derud for at yde dem støtte, var de væk. Formentlig på grund af den store opmærksomhed.

Det er efter Rådets vurdering det egentlige problem i denne sag: ikke at udsatte mennesker har søgt ly, men at de pågældende formentlig har rykket sig et andet sted hen. De lokales udfordring er løst, men det er de hjemløses ikke.

En diskussion, der handler om at genindføre bøder, risikerer at aflede opmærksomheden fra netop dette – og

efterlader os næste sommer med den samme problemstilling, blot uden den offentlige bevågenhed.

Rådets anbefaling

Udsatterrådet opfordrer Borgerrepræsentationen til at forkaste de to medlemsforslag og i stedet fastholde den linje, der blev lagt med de reviderede ordensregler i november 2025 og med tilslutningen til Homeless Bill of Rights i 2023.

Rådet anbefaler endvidere, at Borgerrepræsentationen igangsætter arbejdet med en samlet strategi for gadesovere og hjemløshed i København, som:

- tager udgangspunkt i, at ophold på gaden er et socialt problem for den enkelte og for byen – ikke en kriminel handling, der skal mødes med bøde og bortvisning,
- samtænker de sociale indsatser med de fysiske og planmæssige rammer, som hører under Teknik- og Miljøudvalget, så der er sammenhæng mellem, hvor det er lovligt at opholde sig, og hvor der reelt kan tilbydes hjælp, og
- skaber grundlag for et bedre og mere systematisk samarbejde mellem Københavns Kommune og Københavns Politi, så politiets indsatser understøtter – frem for at modarbejde – kommunens arbejde med at hjælpe denne særligt sårbare gruppe.

Udsatterrådet ønsker, at ingen skal sove på gaden i København. Men så længe det sker, bør det behandles som et problem for den enkelte, vi som by har et ansvar for at løse – ikke som en kriminel handling mod fællesskabet.

Rådet stiller sig naturligvis til rådighed for en uddybende dialog med udvalget eller de enkelte partier, hvis det er ønsket.

På vegne af Udsatterådet i Københavns Kommune

Maja Løvbjerg Hansen, forperson